

Notat

Til: Familie- og kulturkomiteen

Fra: Musikernes fellesorganisasjon

Dato: 6. november 2014

Budsjetthøring i Familie- og kulturkomiteen 6. november 2014 MFOs merknader til budsjettforslaget fra Kulturdepartementet

Kap. 320 Allmenne kulturformål

MFO er svært tilfreds med økningen i støtteordningen Fond for lyd og bilde, men dette kompenserer på ingen måte for nedgangen i tilskuddsordningene under Norsk kulturfond.

MFO er imidlertid skuffet over at Regjeringen med et pennestrøk avviker Den kulturelle spaserstokken, en ordning som har fungert utmerket i åtte år. Forskning viser at musikk og kultur har svært god effekt på blant annet demens. Verken sykepleiere eller helsefag-arbeidere kan fylle denne oppgaven, det har de verken tid eller kompetanse til.

MFO er også spent på hva bevilgningen på 30 millioner til en egen talentsatsing vil føre til. I den forbindelse forutsetter vi at det legges inn føringer for et godt og tett samarbeid med kulturskolene, Norges musikkhøgskole og andre aktører som allerede har programmer for talentsatsing.

Kap. 321 Kunstnerformål

Den statlige stipend- og vederlagspolitikken er fortsatt viktig i arbeidet for å bedre kunstneres levekår. Vi har tidligere år pekt på at det har vært for få stipender og at stipendene har vært alt for små til å dekke det faktiske behovet.

I budsjettforslaget foreslår Regjeringen at arbeidsstipendet i 2015 skal være på 210 000 kroner, som gir en lønnsvekst på 2,4 prosent. Dette innebærer at arbeidsstipendene heller ikke i 2015 vil holde tritt med lønnsutviklingen i resten av samfunnet.

Det er foreslått 24 nye arbeidsstipend for 2015. MFO er fornøyd med økningen, men vi vil understreke at dette ikke på noen måte er tilstrekkelig, antallet stipender bør økes betraktelig. For øvrig støtter MFO innspillet fra Kunstnernettverket.

MFO vil dessuten nok en gang be komiteen rette oppmerksomheten mot svakheter i regelverkene for trygdeytelser og pensjonsordninger, særlig for næringsdrivende kunstnere og frilansere med lave og ustabile inntekter. Vi er glade for at Kulturdepartementet har satt i gang en utredning om kunstnerøkonomi og vi håper Regjeringen vil følge denne opp med tiltak for å bedre kunstneres økonomi og levekår.

Kap. 323 Musikkformål og kap. 324 Scenekunstformål

Kulturinstitusjonene

Mange kulturinstitusjoner, ikke minst Den Norske Opera & Ballett, symfoniorkestrene og teatrene, sliter med store utgifter til etablerte pensjonsordninger for de ansatte. Pensjonsordningene er ikke bedre enn ordningene for bl.a. offentlig ansatte, men har på grunn av regnskapsregler og andre forhold blitt både kostbare, kostnadmessig uforutsigbare og regnskapsmessig belastende. Det pågår nå et arbeid med revisjon av pensjonsordningene, og dette kan på lang sikt trolig bidra til å lette kostnadspresset. Verken de berørte arbeidstakerorganisasjonene eller arbeidsgiverne ønsker imidlertid å svekke de individuelle ytelsene, og det uansett ikke mulig å gjøre noe med de kostnadene som er knyttet til opparbeidede rettigheter.

Regjeringens budsjettforslag hjelper på ingen måte disse institusjonene med å håndtere denne utfordringen, og MFO vil anmode komiteen om å vurdere hvordan staten kan bidra til at pensjonskostnadene ikke går ut over den kunstneriske aktiviteten og kvaliteten.

Det frie feltet

Regjeringen har uttalt at den vil satse på det frie feltet, dvs. det kulturarbeidet og den kunstneriske aktiviteten som foregår utenfor institusjonene. Det er lite eller ingen ting i budsjettforslaget som tyder på at dette blir fulgt opp i praktisk politikk for musikkområdet. Regjeringen foreslår å øke Norsk kulturfonds midler for dette området med nominelt 2,5 prosent. Denne potten ble også kuttet i fjor, noe som i praksis betyr at rammene nå er tilbake på 2012-nivå. MFO mener at musikkområdet i Norsk kulturfond bør styrkes i 2015 og i årene framover, i stedet for å reduseres enda mer.

Kap. 335 Mediestøtte

Kringkastingavgiften foreslås ikke økt i 2015. En slik frysing av lisensen og dermed reell reduksjon av NRKs økonomiske handlingsrom vil ifølge Kringkastingssjefen medføre kutt i anslagsvis mellom 200 og 300 stillinger og kutt i pensjon og lønn for de som får beholde jobben. I tillegg vil NRK måtte kjøpe mer eksterne produksjoner, noe som i praksis betyr mindre norske produksjoner på statskanalene. MFO finner dette svært urovekkende og ber komiteen om å øke kringkastingavgiften tilsvarende forventet lønns- og prisvekst for 2015.

Kulturskolene

MFO må også i år ta opp kulturskolenes situasjon med komiteen selv om de aktuelle budsjettkapitlene hører inn under Kirke- utdannings- og forskningskomiteens områder.

Den statlige satsingen på kulturskolene forsvant med årets budsjett. Bortsett fra at tilskudd til Norsk kulturskoleråd er opprettholdt på dagens nivå i Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon, finnes det heller ingen slik satsing i forslaget til budsjett for 2015.

Det er så langt MFO har registrert bred enighet om at kulturskolene har svært viktig rolle i utviklingen av et levende og skapende kulturliv i hele landet. Likevel er det svært store forskjeller på hvordan kommunene ivaretar sin lovpålagte plikt til å ha et kulturskoletilbud til barn og unge. Lærerne i kulturskolene fortviler hver dag over manglende ressurser til å gi godt tilbud både til de barna som har vært så heldige å få en skoleplass og til alle som står i kø og venter. Så lenge det verken finnes statlige tilskudd eller definerte minstekrav til hva et kulturskoletilbud skal være, blir både omfang og kvalitet et lett offer for en høyst variabel og ofte skiftende økonomi i kommunene.

Norsk kulturskoleråd arbeider nå med en rammeplan for kulturskolene. Den kan bli et godt verktøy for å utvikle et likeverdig tilbud over hele landet. Men den vil neppe bli tatt til følge i alle kommuner og kulturskoler uten at den følges opp med statlige virkemidler.

MFO vil derfor oppfordre komiteen til å bidra til en aktiv, statlig kulturskolepolitikk. Vi mener at det må handle både om økonomiske tilskudd ut over rammetilskuddet til kommunene og om kvalitetsnormer som fastsettes i forskrift eller på annen måte.

Musikkeksport

Vi tillater oss videre å nevne en tilskuddsordning som ligger innenfor Utenriks- og forsvarskomiteens område, men som har stor betydning for norsk kulturliv.

Regjeringen foreslår å kutte 20 millioner i Utenriksdepartementets kap. 115 Næringsfremme-, kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål. Denne posten ble i 2014 redusert med 15 millioner i forhold til 2013-budsjettet.

MFO er alvorlig bekymret for de konsekvensene dette vil få for reisestøtteordningen som administreres av Music Norway. Ordningen forvaltes godt, har lave administrasjonskostnader og er et av de viktigste virkemidlene vi har innenfor norsk musikkeksport. Tilskuddene dekker deler av norske musikers kostnader til reise og opphold i forbindelse med turneer i utlandet. Reisetilskuddene har i en årrekke bidratt til å opprettholde norsk konsertaktivitet i utlandet. Dersom størrelsen på tilskuddene reduseres, eller dersom det blir tilskudd til færre søkere vil det få store konsekvenser for norsk musikkeksport, stikk i strid med Regjeringens uttalte mål om at flere norske artister skal gjøre det stort i utlandet. Dersom Regjeringens forslag gjennomføres vil det bety at ordningens rammer i løpet av to år har blitt redusert med nærmere 50 prosent.

Om Regjeringen ønsker å arbeide målrettet for å utnytte eksportpotensialet i norsk musikk, trengs det mer penger, ikke mindre.